

КОАЛИЦИЯ „ДВИЖЕНИЕ ЗА ПРАВА И СВОБОДИ - НОВО НАЧАЛО“

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Предстоящите парламентарни избори определят бъдещето на България за идващите 30 години и откриват широки възможности за обединяване на обществените усилия за по-добър живот на българските граждани и ясно позициониране на страната ни в Европейския съюз и в световната демократична общност.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“:

- ✓ ще работи за подобряване на качеството на живот на българските граждани;
- ✓ ще участва активно и пълноценно в обществените и политическите процеси в България;
- ✓ ще участва в редовно 4-годишно управление, което да допринесе за подобряване на живота на българските граждани;
- ✓ ще работи за ясно позициониране на България в европейската и световната демократична общност.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ заявява:

Време е ясно, без уговорки, без препратки към миналото и без заблуди, породени от дезинформация, България да заяви своята позиция:

- Република България е в защита и в подкрепа на независима Украйна и е на страната на демократичния свят.
- България е пълноценен съюзник в НАТО и носи своята отговорност за колективната отбрана на страните членки, като повишава отбранителните си способности и участва активно и ефективно в реализацията на всички проекти за засилване на източния фланг на НАТО.

- България активно участва в процесите на реформиране на Европейския съюз, които ще доведат до повишаване на ролята на страните членки, намаляване на бюрокрацията, подкрепа за конкурентоспособността на европейската индустрия и икономика, уважение към националните приоритети и култура, сигурност за гражданите на Европа.
- България анализира и отчита пренареждането на ресурсната база за икономическо развитие, огромните миграционни потоци, общото усещане за несигурност на гражданите на Европа и света, породено от геополитическата нестабилност, глобалните промени в пазара на труда и понижаването на стандарта на живот.
- България е в състояние да изработи и реализира своя Програма за развитие и реформи, която да отговаря на очакванията на българските граждани.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“

има амбицията, експертния потенциал, политическата воля и управленската култура да даде ново начало на българския политически живот, да върне доверието в демократичните ценности, да възстанови естествената роля и ефективност на държавните институции, да изобличава всички корупционни практики и да работи за създаване на антикорупционна среда, обществена чувствителност и нетърпимост към всяка проява на пренебрегване на закона и да изведе върховенството на правото като обществена ценност.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ ще работи и реализира

НОВО НАЧАЛО

в сътрудничество с българските предприемачи и индустриалци, академични среди, местни власти, граждански организации, културни институти, европейски институции и представителни организации.

Основополагащите ни принципи са в основата на нашите приоритети, предопределят мерките, които предлагаме за реализиране на тези приоритети, и ни ориентират в политическата среда като демократична коалиция, която категорично извежда принадлежността към евроатлантическите ценности като свое верую и стратегическа линия на поведение.

- ✓ Ние вярваме, че добруването на нашата Родина България е осъзната потребност за всеки български гражданин и се гради от достойнството, свободата и потенциала на всеки един от нас.

- ✓ Ние защитаваме равните права, равните възможности и справедливостта за всички, независимо от техния пол, религия, етническа принадлежност, възраст или личностен избор.
- ✓ Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ представлява общности, за които семейството, децата, младите хора и свободният избор са в основата на личностния и обществен просперитет.
- ✓ Ние сме убедени, че истинската роля на държавата е да се грижи за хората, като гарантира нормалното функциониране на държавните институции, сътрудничи с местните власти и си партнира с гражданското общество. Отговорната държава е държава, готова да се реформира, за да подобри функционирането си.
- ✓ За нас най-отговорното и най-ефективно правителство на България ще бъде това, което стои най-близо до хората. За нас отговорност в политиката и управлението означава да се обръща внимание и да се работи по проблеми, които засягат хората.
- ✓ Отговорното правителство е това, което работи и гарантира благоприятна среда за развитието на българската индустрия, на малкия и средния бизнес, на свободното предприемачество и създава предвидима среда за партньорство и съвместни усилия на държавните институции и бизнеса.
- ✓ Защитата и сигурността на българските граждани за нас са отговорност и дълг. Във времена на несигурност, геополитическа и икономическа нестабилност, непредвидими миграционни потоци, огнища на военна и терористична заплаха, дълг на всяка политическа сила и правителство е да гарантира сигурност и защита.
- ✓ България заема важно място в изграждането и реализирането на общите европейски политики, играе ключова роля в развитието на Югоизточна Европа и притежава потенциала да участва в моделирането на нови международни отношения на 21-ви век.
- ✓ Вярваме, че всички ние трябва да помним, ценим и развиваме всички достойнства и иновативни идеи на народа ни, които

ни помагат да посрещнем предизвикателствата на променящото се време. Защото: „Времето е в нас и ние сме във времето!“

Приоритетите на Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ са:

- Върховенство на правото, високо обществено доверие в държавността, ефективни демократични процеси;
- Конкурентоспособност на българската индустрия и икономика, земеделие и продоволствена политика;
- Повишаване на качеството на живот на българските граждани;
- Защита и сигурност на българските граждани, политика за миграцията, управление при кризи;
- Повишаване на ролята на България в изграждането на международните отношения през втората четвърт на 21-ви век в Югоизточна Европа, Европейския съюз и света.

Върховенство на правото, високо обществено доверие в държавността, ефективни демократични процеси

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ поставя върховенството на правото като основен приоритет за развитието на страната ни в края на 20-те години на 21-ви век. Върховенството на правото е условие за развитие на конкурентоспособността на индустрията, условие за повишаване на качеството на живот на гражданите, необходимост за изграждане на системите за сигурност и отбрана и условие за пълноценното участие на България в провеждането на международната политика на ЕС.

Ние заявяваме готовност за участие в **пълноценна реформа на правораздавателната система с отчитане на нуждите и очакванията на гражданите.**

Подкрепяме всички програми и мерки за **превенция и противодействие на корупцията по високите етажи на властта, но и на битово ниво, което смазва гражданите, и на корупцията в правораздавателната система.**

Противопоставяме се на фрагментарните псевдореформи със съмнителен ефект и на злоупотребата с темата правосъдие за постигане на тяснопартийни интереси.

Категорично декларираме, че всяка реформа, реструктуриране или законодателна инициатива в **името на върховенството на закона ще получи нашата подкрепа само ако е в полза и в интерес на българските граждани.**

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ ще работи за възстановяване и, ако е необходимо, изграждане отново на **общественото доверие в държавността.** Убедени сме, че доверието в държавността се основава на ефективната работа на институциите, ефективния и конструктивен диалог между тях и абсолютната им откритост и ангажираност с проблемите на гражданите, както и на гражданския контрол.

Ние вярваме в ефективните демократични процеси, които се основават на:

- ✓ Прозрачност
- ✓ Легитимност
- ✓ Обществен контрол
- ✓ Партньорство държава – гражданско общество.

Подкрепяме свободните медии и дефинираме тази подкрепа като част от нашата визия за върховенство на правото, убедени, че гражданският контрол се осъществява чрез свободните медии и само чрез медиите можем да идентифицираме измеренията на ефекта на една или друга инициатива за реформи.

Ще противодействаме с всички инструменти на демократичното общество на **вътрешни и външни хибридни атаки срещу демократичната ценностна система, човешките права и налагането на езика на омразата и разделението на обществото.**

Конкурентоспособност на българската индустрия и икономика, земеделие и продоволствена политика

Според Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ основа за просперитета на страната ни е стратегическият подход в развитието на българската индустрия като част от европейската промишленост и общия европейски пазар.

Ново начало за конкурентоспособността на българската индустрия ще бъде нова **Национална стратегия за конкурентоспособност**. Ние ще работим за нейното изработване, като привлечем експертизата и визията на бизнеса, академичните и научните среди, опита на европейските организации за представителство на индустрията.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ предлага:

- ✓ Анализ на тенденциите в индустрии с потенциал за растеж, суровинна база и възможности за участие във веригите за гарантиране на суровини, развитие и прилагане на изпреварващи технологии, наличие и инвестиции в квалифицирана работна ръка.
- ✓ Фокусиране и прилагане на колективни усилия на инвеститори, производители, държава.
- ✓ Целенасочени последователни държавни действия (законодателни и на изпълнителната власт) за намаляване на административната тежест и разработване на законодателство, което да позволи изпреварващо развитие на водещи индустрии.
- ✓ Разработване и целенасочено провеждане на обща стратегия за конкурентоспособност и декарбонизация, която да преодолее настъпващото противопоставяне на климатичните цели на конкурентоспособността, което води до технологично изоставане,

нисък изследователски потенциал и изостанала технологична база на българската промишленост.

- ✓ Разработване на потенциала на България за добив и експорт на стратегически суровини и суровини от критично значение. Намаляване на зависимостта от външен внос и гарантиране на сигурността на производството, както и участие в общите европейски вериги за сигурност на доставките.
- ✓ Целенасочени инвестиции за намаляване на енергопотреблението и енергийната ефективност на индустрията и промишлените производства.
- ✓ Комплексни координирани усилия за повишаване на производителността на труда по пътя на технологичното обновление, инвестиции в квалифицирани работници и развитие на конкурентна среда на национално ниво.
- ✓ Разработване и прилагане на механизми за подпомагане на иновативните дружества в тяхното разрастване.
- ✓ Национална икономическа дипломация и активно участие в общата европейска международна икономическа политика.
- ✓ Ускоряване на процеса по присъединяване към сухопътен Шенген.
- ✓ Бързо и ефективно присъединяване към еврозоната.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ определя енергетиката като ключов сектор, който предопределя конкурентоспособността на българската индустрия и качеството на живот на българските граждани.

Ние предлагаме всички заинтересовани страни да работят за **нов подход за развитие и управление на процесите в българската енергетика**, който да гарантира сигурността и стандарта на живот на българските граждани и конкурентоспособността на българската индустрия.

Необходимо е новият подход за развитие и управление на процесите в българската енергетика да:

- ✓ отразява политиките за постигане на различни от досега съществуващите и познати модели при използване на енергийните ресурси, производство, пренос и разпределение на енергия, потребление на енергия, енергийна ефективност;
- ✓ осигурява енергийна сигурност и достъпност на цените на енергоносителите и електроенергията за хората;
- ✓ се основава на комплексен подход енергетика – климат – конкурентоспособност;

- ✓ подготви и реализира участието на България в Европейския социален фонд за климата. Управление на процеса за определяне на категорията „енергийно бедни“;
- ✓ отговори на нарастващата необходимост от нови инсталации, използващи съвременни технологии за производство на енергия;
- ✓ стимулира изграждането на съвременна интелигентна инфраструктура, която да допринесе за намаляването на загубите по трасетата, разпределение на произведената енергия на близки разстояния, интелигентни системи за измерване, които ще допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове;
- ✓ планира декарбонизацията на отрасъла с по-голямо участие на възобновяеми енергийни източници, енергийна ефективност, поэтапно намаляване дела на твърдите горива при крайното потребление на енергия;
- ✓ проектира енергийната система и преносна мрежа в контекста на Европейската енергийна мрежа и Индустриалната стратегия;
- ✓ мобилизира с краткосрочен хоризонт координираните усилия на българската държава за ефективно инвестиране на подкрепата от ЕС в енергийни проекти с висока добавена стойност;
- ✓ отчита, програмира и канализира усилията за осъвременяване на обществените нагласи и енергийната грамотност на гражданите;
- ✓ програмира мерки за инвестиции в енергийна ефективност, в цифровизация на енергийната система и разгръщане на мрежи за водород.

Според Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ пълноценното участие на България в осъществяването на Плановите на ЕС за растеж и в Европейската индустриална стратегия ще допринесе за реализацията на ключови цели за подкрепа на българската индустрия.

- **Облекчаването на административната тежест** е необходимо за освобождаване на потенциала, инициативността и повишаването на продуктивността на българската индустрия и особено за малките и средните предприятия (МСП). Облекчените процедури и административни регулации, дигитализацията на административните услуги за МСП, прилагането на съкратени срокове за мълчаливо съгласие и пълната дигитализация на административните услуги, режими, както и електронният обмен на документи могат да облекчат стопанската дейност. Това от своя страна ще доведе до бързина, съгласуваност и опростяване. Предлагаме спешни действия за опростяване, консолидиране и кодифициране на законодателството, които в рамките на една

година координирани усилия ще доведат до премахване на препокривания и противоречия в неговото прилагане. Предлагаме и специално облекчаване на режимите за малките дружества със средна пазарна капитализация.

- Участието на българските производители и потребители в **единния европейски пазар** е стратегическа цел с краткосрочен и дългосрочен ефект.
- България трябва активно да участва в изработването и реализацията на **европейския Пакт за чиста промишленост** за постигане на целите на зелената трансформация и изпълнение на действащата нормативна уредба по най-простия, най-справедливия и най-икономически ефективния начин. Това участие ще позволи насочване на инвестиции в инфраструктура и енергоемки сектори на промишлеността, както и в разпространението и ефективното прилагане на нови чисти технологии.
- Българските държавни институции, в синхрон с местните власти и бизнеса, ще работят за гарантиране на устойчива, **предвидима и ориентирана към резултати инвестиционна политика**.
- **Научните изследвания и иновациите**, поставени в основата на конкурентоспособността на българската индустрия, могат да допринесат за развитие на научноизследователския сектор и да оптимизират български производства. Участието в изследователски европейски програми и междурегионални и трансгранични партньорства подобряват конкурентоспособността и повишават ефективността на инвестициите в научни изследвания и технологични иновации. Увеличаването на инвестициите в научни изследвания е необходима стъпка както за обществените, така и за частните инвестиции.
- **Цифровите технологии и дигиталните решения** за повишаване на производителността ще преодолеят изоставането в производителността на българската индустрия. Стимулирането и инвестициите в цифрови технологии имат дългосрочен ефект и водят до трайно присъствие на иновативни технологични компании към европейския пазар. Приложният изкуствен интелект (ИИ) носи потенциал за подобряване на производителността. Нашата визия е за синхронизирана работа на държавата с инвеститори и производители с ясни цели и индикатори за постигнати резултати.
- **Устойчивата конкурентоспособност** е най-ефективният модел на конкурентоспособност в динамиката на ресурсните и социално-икономическите промени в съвременния свят. Европейският съюз

подкрепя и развива устойчивата конкурентоспособност в контекста на новата Стратегия за конкурентоспособност на европейската индустрия. Прилагането на модела: устойчиво производство – устойчиво потребление на енергия, енергоносители и материали – устойчиви продукти, ще доведе до устойчива конкурентоспособност на българската индустрия. Ние ще работим за създаване на правна и обществена среда в подкрепа на устойчивата конкурентоспособност.

- Според нас България, чрез всички свои държавни институции, бизнес организации и в сътрудничество с европейските ни партньори, трябва да работи за подготовка за участие на страната ни в предстоящия **Европейски фонд за конкурентоспособност**.
- Ние ще работим за **стимулиране на инвестициите в индустрии с потенциал за развитие и принос в българската индустрия** - добивна индустрия, строителна индустрия, отбранителна индустрия, здравния сектор и фармацевтичната индустрия, транспорт, туризъм, IT сектор.
- Ще работим за гарантиране на регулаторна и обществена среда за **стабилен банков сектор** с гъвкава политика за малки и средни предприятия, иновации и стратегически инвестиции.
- Според нас – Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“, стратегическата роля на държавното управление за повишаване на конкурентоспособността на българската индустрия е в **създаването на умения и конкурентна работна сила**. Призоваваме за инвестиции в образованието, преквалификацията и ученето през целия живот.

Земеделие и продоволствена политика

Селско стопанство, продоволствена сигурност, рибарство и гори

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ ще продължи да работи за устойчив, конкурентоспособен и технологичен земеделски сектор, който да отговори на настоящите и бъдещите предизвикателства.

Основните предизвикателства пред селското стопанство в България са:

- ниската конкурентоспособност и ниските доходи на земеделците,
- ниската добавена стойност в сектора,
- лошото състояние на хидромелиоративната (напоителна и отводнителна) инфраструктура,

- лошото състояние на системата за защита от градушки,
- изоставащата модернизация на сектора чрез внедряване на технологични решения и иновации,
- липсата на работна ръка,
- липсата на дългосрочна стратегия за развитие на сектор „Земеделие“, развитието на селските райони и осигуряването на продоволствената сигурност.

Ние от Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ предлагаме **нов модел и нов подход за работа със земеделския бранш и всички заинтересовани страни, основани на диалога**. Този нов модел ще се базира на подхода „от основата към върха“, а не както досега – „от върха към основата“.

Ще инициираме **разработване на дългосрочна Стратегия за развитието на земеделието и селските райони** в България, която да осигури предвидимост и сигурна среда за работа на бизнеса и земеделските производители.

Стратегията за развитието на земеделието и селските райони в България ще изгради позициите на България в **преговорите за бъдещето на ОСП след 2027 г. и ще даде възможност българският интерес да намери място в европейските политики**.

Хоризонтален приоритет във всички наши предложения за сектора са **намаляване на административната тежест и опростяване на правилата**, както и пълна интеграция на всички електронни системи и ефективно електронно управление.

За Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ осигуряване на изхранването на населението и **гарантирането на продоволствената сигурност е основен приоритет**.

Ние ще работим за **създаване на Национален съвет по продоволствена сигурност**. Тази инициатива цели да направи преглед на текущата продоволствена система, да идентифицира „силните и слабите“ страни във веригата, както и да изготви Национален продоволствен план за действие.

Нашата концепция за гарантирането на продоволствената сигурност се реализира с конкретни мерки:

- **Краткосрочна подкрепа за най-засегнатите български земеделци** за преодоляване на последствията от войната в Украйна;
- **Дългосрочно ще работим за подобряване на конкурентоспособността на земеделците и увеличаване на добавената стойност**.

В диалог с бранша ще работим за реструктуриране на селското стопанство в България и превръщането му в модерен, устойчив, производителен сектор със значителен дял в икономиката ни. Нашите усилия ще бъдат съсредоточени в използването на всички европейски и национални инструменти и механизми за стабилизиране на сектора и модернизацията и развитието му. Развитието на българското земеделие

изисква **инвестиции за модернизиране на стопанствата**. За нас важни остават традиционните производства в секторите **животновъдство и плодове и зеленчуци, особено малките стопанства**. Ще работим за по-справедливо разпределение на доходите на земеделците и за **изравняване на субсидиите за българските земеделци**, ще оказваме подкрепа за повишаване на доходите и за устойчивостта на малките и средните стопанства чрез балансирано развитие на секторите в селското стопанство. Предвиждаме целева подкрепа за малките земеделски производители, особено в планинските райони. Чрез законодателни мерки ще създадем **условия за сдружаването им с цел по-добра реализация на пазара, модерен маркетинг и къси вериги на доставки**.

Основен акцент поставяме и на **биологичното производство**. За развитието на биологичното производство поемаме следните ангажименти:

- подобряване на ефективността на биологичното производство чрез пълноценното използване на средствата за подкрепа и модернизиране по линия на ОСП и допълването им при възможност с други инструменти на ЕС;
- увеличаване на биологичното производство чрез подпомагане на биофермерите;
- стимулиране на сдружаването им с цел по-добра реализация на пазара;
- поощряване отглеждането на местни сортове и породи;
- усъвършенстване на националната нормативна рамка с цел ефективна система на контрол;
- създаване на капацитет за преработка на първична биологична продукция;
- насочени към практиката научни изследвания и засилване на връзката между науката и биобизнеса;
- осигуряване на подходящо образование, обучение и консултантски услуги.

Чрез **инвестиции в предприятия за преработка** ще увеличим **добавената стойност** на селското стопанство.

Успешният отговор на съвременните предизвикателства зависи и от внедряването на свързаните методи на **цифрови технологии и иновации** и развитието на прецизното и дигитално земеделие. Укрепването на **връзката между науката и агробизнеса** ще ускори разработването и въвеждането на практически приложими иновативни и технологични решения.

Повишаване на образователната и квалификационната подготовка на заетите в земеделието ще постигнем чрез подобряване на учебния процес в средните професионални и специални училища; висше образование спрямо нуждите на земеделието; курсовете за обучение и повишаване на професионалната подготовка на заетите в земеделието.

Освен осигуряването на подготвени кадри, като част от решението на проблема с недостига на работници ще предложим **законодателни изменения за облекчаване на режима за наемане на работници от трети страни.**

Ще работим за обновяване на поколенията в селското стопанство и превръщането му в модерен и привлекателен сектор за **младите хора.** Ще продължим работата си по осигуряване на **инвестиции в селските общини както за подобряване на инфраструктурата, така и за подобряване на качеството на услугите чрез цифровизация и дигитализация.**

Добре развитото земеделие и жизнените селски райони зависят и от връзката с другите сектори от икономиката. Ето защо **ще предложим мерки, които да подобрят връзката между развитието на туризма и земеделието и хранително-вкусовата промишленост с акцент върху предлаганите български продукти.**

Земеделието е най-силно засегнатият от **климатичните изменения** сектор, от една страна, а от друга - то е важен фактор, който влияе върху природните и климатичните изменения.

За нас, Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“, **напояването трябва да стане национален приоритет.** Ние ще настояваме за **институционална реформа, като се създаде държавен орган (агенция),** отговорен за напояването в страната. Необходимо е **възстановяване, разширяване и модернизиране на хидромелиоративната инфраструктура,** както и финансиране на **проекти за частни инвестиции в напояването за земеделците.**

Ще работим за **разширяване на обхвата на площите, попадащи под противогоградната защита, както и за създаване на компенсаторен фонд,** който да обезщетява земеделските производители и да запазва техните доходи.

Ще създадем условия за по-широко прилагане и включване на по-голям брой земеделски производители в обхвата на приложение на **мерките за изплащане на застрахователни премии.**

Рибарството и аквакултурите са сектор, чийто икономически обхват предоставя възможност за създаване на нови икономически ниши, като заетост, по-ефективно използване на местните ресурси и възможности за инвестиции в преработката и производството. Ще се съсредоточим върху **инвестициите за модернизация и иновации на производственото оборудване, подобряване на пристанищната инфраструктура, гарантиране на справедливи доходи за заетите в сектора.** Устойчивото развитие на дребномащабния риболов, както и възможностите за диверсификация на сектора чрез интегриране на допълнителни дейности, свързани с **първичната преработка и собствената реализация на уловите,** остават във фокуса за бъдещето на сектора.

В **горския сектор** предвиждаме постигане на активно, многофункционално и устойчиво управление на горите, включително управление на различните видове гори, укрепване на системите за справяне

със заплахи, като **горски пожари**, изменение на климата и природни бедствия, **ефективно и устойчиво използване на горските ресурси** в контекста на биоикономиката.

Повишаване на качеството на живот на българските граждани

Основен приоритет за Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ е повишаването на качеството на живот на българските граждани. Ще работим за повече и ефективни инвестиции в инфраструктурата, в модерното и достъпно здравеопазване, в качествено съвременно образование, ефективната социална политика, развитието на културата и културните институти, държавната политика за подкрепа на децата и семейството.

Инвестиции в инфраструктурата

Безспорна е ролята на инфраструктурата за качеството на живот и конкурентоспособността на българската индустрия. За нас, Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“, инвестиционната политика изисква:

- Синхрон на инвестициите;
- Висока ефективност с измерим ефект;
- Регионален баланс в контекста на политиката за развитие на регионите;

- Допълняемост на инвестициите;
- Приоритизиране на инвестиции, които създават или допринасят за създаването на работни места.

Предлагаме **мобилизация на всички инструменти и обединяване на усилията на всички държавни институции, местни власти и бизнес** за гарантиране на инвестиции:

- По Националния план за възстановяване и устойчивост, чието изпълнение е на критичния минимум с 5,88% изплатени средства. Обща мобилизация и обединени усилия са необходими като краткосрочен приоритет, който да реализира максимално реализуемите проекти по плана в рамките на една година.
- По подкрепата от Структурните фондове на ЕС и Фонда за развитие на селските райони, чието изпълнение към момента преди парламентарните избори е незадоволително – 5,24%, но е възможно при добър синхрон, допълняемост и активно участие на местните власти да се постигне желаният ефект от предвидените инвестиции.
- По двустранни и национални програми за подкрепа.
- По хоризонтални програми на ЕС в областта на науката и изследванията, на градското развитие и интегрирането на култура и среда на живот.
- По целеви проекти (НАТО) за стратегически инвестиции за укрепване на сигурността на региона и Европа. Тези инвестиции предполагат бързи и ефективни законови промени и ясно изразено евроатлантическо мнозинство в Народното събрание, както и динамично, но стабилно правителство с пълен мандат.

Ние сме убедени, че успешната инвестиционна политика изисква **устойчиво, гъвкаво и редовно управление** с 4-годишен мандат, което да гарантира **последователност, предвидимост и допълняемост на инвестиционния процес**.

Приоритет за Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ са **инвестициите в базова инфраструктура**, която определя качеството на живот на хората и възможностите за развитие на индустрията и МСП.

- Ще работим за подготовка и подкрепа на проекти за свързаност и осъществяване на транспортни връзки и услуги.
- Ще настояваме за последователна политика и последователни действия за достъп до питейна вода, отвеждане и пречистване на отпадни води.
- Ще инициираме законодателство и управленски програми за преодоляване на засушаването и безводието, изграждане на системи за улавяне и съхранение на излишна вода при обилни валежи, инфраструктура за напояване.

- Ще работим за модернизиране на модела и планирането на инвестиции за инфраструктурата за управление на отпадъците, в т.ч. и преработката на отпадък до суровина.

Ще подкрепяме инвестиции в **образователната инфраструктура** – като сграден фонд, модерно оборудване, дигитална свързаност и образователна и социална среда.

Ще развиваме моделите за инвестиции в инфраструктурата за **дигитализация на услуги, производства и образование.**

Ще стимулираме инвестициите в **здравната инфраструктура** за обществено здравеопазване – лечебни заведения, спешна помощ и центрове за доболнична помощ.

Ще инициираме програми за инвестиции в **жизнената среда** на населените места и **интегрирането на архитектурни и археологически паметници** в градската среда.

Ще настояваме за национални програми за **инвестиции в културната инфраструктура за осъвременяване на културните институти и институтите на паметта.**

Ще инициираме и подкрепяме програми за инвестиции в **инфраструктурата на вероизповеданията.**

Ефективно инвестиране на инструментите на солидарност на ЕС е необходимо условие за подкрепа на българската икономика, местните власти и като цяло балансираното развитие, което преодолява различията между градски и селски райони, но и гарантира участие на бизнеса и научните среди в хоризонталните програми на ЕС и в общата иновационна среда.

За Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ **програмното инвестиране на национален финансов ресурс за развитие и подобряване на инфраструктурата** е ефективен подход за балансирани инвестиции в пълен синхрон с националните и регионалните приоритети.

Ние ще отстояваме **Инвестиционната програма за общински проекти като част от националния бюджет** и ще развиваме нейния потенциал като **инструмент за съвременно бюджетирание** и ефективна национална инвестиционна политика, която допълва инвестиционната политика на ЕС и решава конкретни проблеми на хората.

Ще предложим оптимизиране на Програмата с извеждане на годишни приоритети. **2025 година ще бъде година за инвестиции във водоснабдяването с питейна вода** – водоизточници, довеждащи водопроводи, водопреносна мрежа, пречистване на питейни води.

Здравеопазване

Здравна политика

ДОСТЪПНОСТ – ПРЕВЕНЦИЯ – СОЛИДАРНОСТ – СПРАВЕДЛИВОСТ

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ предлага **трансформация на здравния модел** и ще работи за прекратяване на негативните здравно-демографски тенденции.

Днес **основните проблеми на здравната система** са:

- тенденции към реставрация на познатите начини на управление от миналото;
- свръхцентрализирана, бюрократизирана и неефективна структура и администрация;
- обща неудовлетвореност на граждани и пациенти от предлаганата здравна помощ;
- недофинансиране на системата, заложен дефицит;
- неефективно администриране на паричните потоци при финансирането на лечебни и здравни дейности;
- монопол на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК);
- липса на реално договаряне между субектите в системата;
- липса на стратегия за развитие в сектора, която спира частните инвестиции;
- липса на последователна политика за развитие на човешкия ресурс в здравеопазването;
- създадени са предпоставки за фалити на лечебни заведения и/или НЗОК поради нежелание да се вземат непопулярни политически решения;
- корупция и нерегламентирани плащания;
- спряна е структурната реформа и приватизацията;
- липса на инвестиции в лечебните заведения;
- недостиг и неравномерно разпределение на новите високи технологии и лекарства;
- ниска степен на отговорност спрямо гражданите от страна на институциите;
- незначителни стимули за изпълнителите на медицинска дейност по отношение на изискванията за качество.

Здравеопазването в България е в шок, може би с последваща клинична смърт, и се нуждае от широк политически и граждански консилиум, за да бъде спасено. Тази област на човешкия живот се нуждае от **значими инвестиции**, за да бъдем конкурентоспособни на европейския пазар. След изпълнение на програмите за структурни реформи идва ред на инициативите, свързани с развитието на човешките ресурси и укрепването на социалния капитал.

Според нас както самото здравеопазване, така и неговото реформиране и развитие са предназначени за отделния човек, неговото семейство и цялата нация. Реформираната система ще осигури **достъпност, справедливост, равнопоставеност, своєвременност, достатъчност и високо качество на здравните грижи, морал и етика в отношенията.**

Нашата политика за трансформация е насочена изцяло към човека и неговите здравни и социални потребности – **за да получи помощ тогава, когато има нужда**, в максимално добри условия, при **гарантирано финансиране**. Здравеопазването е сложна система, в която стотици хиляди здравни професионалисти произвеждат голям брой разнообразни услуги за промоция на здравето, профилактика на болестите, диагностика, лечение и рехабилитация, чрез които се формира крайният резултат – подобряване на здравето.

Нашата главна цел е подобряване на здравето на индивида, семейството, общността и цялото общество.

Като **национални хоризонтални приоритети** Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ извежда майчиното и детското здравеопазване, спешната медицинска помощ, профилактиката и социалнозначимите заболявания.

Наши приоритети в развитието на здравеопазването са:

- Преустановяване на негативните тенденции и създаване на условия за подобряване здравето на нацията;
- Подобряване качеството на живот. Център на цялата система трябва да бъдат Хората;
- Развитие и усъвършенстване на здравната система, като се отчитат българската история, култура, традиции, реалности, цели, интереси и ценности;
- Социална ориентация на промените;
- Развитие на създадените нови икономически отношения в здравеопазването и на стимулите за високо качество;
- Пазарни механизми, договорно начало и съгласуване на интересите при разпределението и управлението на ресурсите в здравеопазването;
- Подпомагане развитието на частната инициатива и конкуренцията в здравеопазването;
- Гарантиране на достъпността до здравни грижи, доболнична и болнична помощ за жителите на малки населени места, отдалечени планински и гранични райони;
- Усъвършенстване и оптимизация, трансформация на здравноосигурителната система;
- Прекратяване на корупционните практики – чрез система от закони, контролни и икономически мерки;
- Прекратяване на нерегламентираните плащания.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ поставя на нова основа развитието на **икономическите отношения в здравеопазването**:

- Конкурентност и пазарни условия;
- Демонополизация на системата за здравно осигуряване чрез въвеждане на пазарни модели и конкуренция между здравноосигурителните дружества и НЗОК;
- Контрол върху разходите и дейността;
- Създаване на благоприятни условия за инвестиции;
- Участие и отговорност на всички в процеса на промяна и устойчиво развитие на сектора.

Инвестиционната дейност в публичното здравеопазване ще се основава на разработване и защита на проекти, като ще се обърне особено внимание на възможностите за смесени инвестиции (публично-частни). Финансирането на общественото здравеопазване ще се извършва на програмен принцип.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ приема като приоритет **демонополизацията** на системата за здравно осигуряване. Тази цялостна трансформация на българското здравеопазване има няколко опорни точки:

- промени в законодателството, чрез които ще създадем нормативна основа за последователното и устойчиво развитие на здравеопазването в полза на човека;
- развитие на икономически отношения, които осигуряват: премахване на държавния монополизъм, привличане на частни инвеститори и изграждане на "публично-частна" здравна система;
- промяна на собствеността с цел получаване на ново качество на здравната услуга – в полза на пациента;
- спазване правата на пациента и гарантирани права на свободен избор чрез информирано решение;
- балансиране и защита на интересите на собственика, лекаря и пациента;
- създаване и развитие на механизми за контрол върху системата и за гарантиране правата на пациента;
- създаване на механизми, гарантиращи ефективното партньорство между държавната власт, местното самоуправление и неправителствените организации;
- укрепване и развитие на информационната среда и комуникационната политика в областта на здравеопазването.

В резултат на такава **здравна политика** ще постигнем:

- ограничаване на негативните тенденции в демографския и здравния статус на населението, укрепване и опазване здравето на хората през целия им живот;
- понижаване на заболяемостта и намаляване на смъртността;
- достъпно и качествено здравеопазване като едно от основните права на човека;
- здравеопазване, в чийто център са нуждите и интересите на отделния човек;
- качествена и навременна помощ в областта на профилактиката, диагностиката, лечението и рехабилитацията;
- ориентирани към крайни резултати програми и инвестиции за развитие на общественото здравеопазване и лечебната помощ;
- интегрирана система за здравна помощ, ориентирана към семействата и общностите и поддържана от гъвкава и бързо реагираща болнична система;
- финансова стабилизация на системата за здравеопазване, гарантиране на достъп и ползване на здравни услуги в лечебните заведения и премахване на нерегламентираните плащания.

Образование

МОДЕРНО, КАЧЕСТВЕНО И ДОСТЪПНО

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ оценява образованието като основа за подобряване на качеството на живот на българските граждани, повишаване на конкурентоспособността на българската икономика и просперитета на България. Образованието е ключов елемент от всяка стратегия за развитие и в основата на нашите принципи, цели и приоритети като Коалиция.

В динамично развиващия се глобализиран свят фокусът на всички нас трябва да бъде **върху изграждането на кадри за пазара на труда** и върху **изграждането на умения**, съобразени с бързите трансформации в световен мащаб, породени от дигитализацията, климатичните промени и развиващия се пазар на труда. Работещите трябва да станат по-печеливши и по-продуктивни, като така ще допринасят за икономическия растеж.

Придобиването на **подходящи умения и адаптивността към технологичния напредък** са гаранция за успешна реализация на пазара на труда. Икономика, разчитаща на квалифицирани кадри, генерира приходи и развитие.

Но трябва да се справим преди това с **разумни инвестиции и промени на системно равнище**, да решим ключовите проблеми, свързани с

достъпа до образование и с качеството на предлаганата образователна услуга.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ поема ангажиментите:

- ✓ Предлагаме държавата да организира и финансира **Програма за безплатни книги за всяко новородено дете**. Чрез преодоляване на социалните неравенства ще стане възможно преодоляването и на образователните неравенства. Чрез възпитаване на отношение към четенето и към книгата ще се създадат позитивни нагласи към обучението и образованието.
- ✓ Ще работим в синхрон с местните власти за **гарантиране на достъп до детски градини и до предучилищно образование** за всяко българско дете.
- ✓ Ще регламентираме **механизми, с помощта на които талантливите деца да бъдат открити и подкрепени, за да могат да надградят своите умения**, без да задържа образователната среда развитието им, без стандартната рамка да ги демотивира и отблъсква.
- ✓ Ще оптимизираме и облекчим **достъпа до образование на децата със специални образователни потребности**.
- ✓ Ще въведем система за гарантиране на **качество на образованието и обвързване на показателите за качество и резултат с финансирането**.
- ✓ Ще работим за **системна и цялостна промяна и модернизиране на учебните програми**, което едновременно ще обхване държавните образователни стандарти, учебните програми, учебниците, квалификацията на учителите, системата за оценяване.
- ✓ Цялостно **ще реорганизираме системата за създаване на педагогически специалисти** – чрез промени във висшето образование, чрез резултатна продължаваща квалификация и чрез обективна оценка на работата на учителя.
- ✓ Ще работим за създаване на **учебници, които да бъдат инструмент, с помощта на който всеки подрастващ би могъл да открие механизми за практическо приложение на придобитото знание**.
- ✓ Ще работим за изграждане на **физическа среда** в детските градини и училищата, която да предпоставя децата и учениците не просто да

придобият набор от научни знания, но и да се научат да бъдат кооперативни, подкрепящи и толерантни.

- ✓ Мястото, на което децата ни прекарват по-голямата част от своето време, трябва да осигурява **възможност за всички аспекти на тяхното развитие**, за да им помогне в изграждането на умения за живота.
- ✓ Всяка образователна институция следва да **разполага с медицински специалист и да оказва квалифицирана психологическа подкрепа**, когато има риск за физическото или за психическото здраве на децата и на учениците.
- ✓ Образователният процес с **трите си елемента – обучение, възпитание и социализация**, изисква договорено и резултатно сътрудничество между всички участници в процеса, в това число и родителите, което се постига, на първо място, с консенсус върху общата цел и с ясно регламентирани процедури и механизми за взаимодействие.
- ✓ Ще работим **средното професионално образование да осигури кадри за пазара на труда**, които да притежават търсените знания и умения.
- ✓ Ще работим заедно с академичната общност за осъвременяване на програмите на висшите училища и университетите с цел **подготовка на конкурентни специалисти за европейския пазар на труда**.
- ✓ Ще участваме в изработването на нова визия за подкрепа на **ученето през целия живот**, като се приемат мерки както на национално равнище, така и на регионално равнище, съобразени с икономическото развитие на отделните региони.
- ✓ Ще работим за създаване на благоприятни условия за **научни изследвания, иновации и технологично развитие**.
- ✓ **Ще работим за езиково обучение и образование** с цел всеки младеж да владее свободно два европейски езика.
- ✓ Ще работим за дигитализация на образователния процес и дигиталните умения на ученици и студенти.

Социална политика

ДЕМОГРАФСКАТА КРИЗА ЩЕ БЪДЕ ОНЗИ ФАКТОР, КОЙТО ЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ ИМА ПРЕДВИД ПРИ ВСИЧКИ УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ В БЪДЕЩЕ

Ние, Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“, настояваме и ще положим всички усилия да привлечем вниманието на обществото към фундаменталния за бъдещото ни развитие факт – демографската ситуация и нейните последици!

България навлезе в дългосрочен период от своето развитие, в който всяко управленско решение в икономическата и социалната сфера ще трябва да бъде съобразено с двете основни, тежки последици от демографската криза – намаляването на населението (вече сме 6.5 млн.) и застаряването на населението (около една четвърт вече са хора над 65-годишна възраст). Двата процеса са трайна тенденция, която е свързана с намаляване на раждаемостта, отрицателен прираст на населението, по-висока смъртност в сравнение със средната за Европейския съюз, външна миграция главно на хора в младежка възраст.

Според прогнозите, демографската криза ще бъде в основата на забавянето на икономическия растеж до 2050 г. Прогнозите са за свиване на работната сила с 40% и забавяне на ръста на БВП с 0.7% годишно.

Ние ще работим за **финансова устойчивост на пенсионноосигурителната система:**

- Категорично прекратяване на предприемането на законодателни промени в пенсионноосигурителната система, несвързани с основния осигурителен принцип – осигурителният принос на човека. Те се превърнаха в неблагоприятен субективен фактор за дебалансиране на системата, за огромната ѝ зависимост от държавния бюджет, за намаляване на доверието към нея, както и намаляване на мотивацията на работещите млади хора да се осигуряват;
- Анализ на пенсионноосигурителната система, който да посочи конкретните параметри на проблема;

- Анализ на механизма за ежегодно осъвременяване на пенсиите (швейцарското правило) и преценка за адекватността му на променените обстоятелства;
- Прилагане на политическа воля за вземане на решения за изчистване на системата от пенсии, несвързани с осигурителен принос, и преместване на тези социални плащания в системата за социално подпомагане, при прилагане на съответни критерии;
- Анализ на състоянието на втория стълб на пенсионната система – капиталовите пенсионни схеми;
- Оптимизиране на разходите за управление на парите на осигурените лица във втория стълб;
- Въвеждане на мултифондове – всеки осигурен да може да избира неговите средства с каква степен на риск да бъдат инвестирани;
- Поощряване на личната отговорност за бъдеща социална сигурност сред младите хора.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ заявява, че **връзката на социалната политика с образованието и синхронът между двете системи** са от първостепенно значение за преодоляване на демографската криза и за подобряване на социалния статус на българските граждани. Необходими са и ние ще работим за:

- Преход на системата на образование от обучение за знания и информираност към обучение на умения, базирани на знания и информираност;
- Усъвършенстване на професионалното образование;
- Стимули за широко прилагане на дуалното обучение;
- Повишаване на съответствието между наличните специалности във висшето образование и потребностите на икономиката;
- Стимулиране на обучението по математически и технически специалности, за които има недостиг на пазара на труда;
- Действени мерки за ограничаване на отпадането на децата от училище;
- Специално внимание на взаимодействието на средните и висшите училища с бизнеса.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ **обвързва решаването на проблеми от социалната сфера с работа в синхрон в системата на здравеопазването:**

- Подобряване на достъпа до медицински услуги, особено на хората в райони с по-слабо социално-икономическо развитие;
- Целенасочени инвестиции в спешната помощ;
- Даване приоритет на профилактиката на здравето, което ще доведе до подобряване на здравния статус на населението и съответно до намаляване на разходите за болнично лечение;
- Повишаване на контрола върху качеството на здравните грижи в лечебните заведения, които са важен фактор за успешното лечение;
- Поставяне като важна цел на системата на здравеопазване постигането на по-дълъг активен живот в добро здраве.

Ние ще предложим законодателни и управленски мерки за осигуряване на **Дългосрочни грижи** за хората, които се нуждаят от тях:

- Създаване на държавни стандарти за издръжка и грижи за хора в тежко здравословно състояние в хосписи (сега съществува една клинична пътека за палиативни грижи, която е с продължителност 20 дни);
- Стимулиране на общините да разширяват обхвата на социалните услуги за възрастни хора.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ ще работи за система от мерки за **подкрепа и грижа за хората с увреждания:**

- Безплатни генетични консултации на бременните жени;
- Даване приоритет на интегрираното образование на деца със специални образователни потребности;
- Създаване на условия за реализация на пазара на труда на хората с увреждания;
- Стимулиране на започването на собствена стопанска дейност на хората с увреждания;
- Задължителна достъпна архитектурна среда на обществени места за хората с увреждания;
- Съществена финансова подкрепа от страна на държавата за хората с увреждания, които не могат да се справят сами или ползват помощта на близки.

За преодоляване и дългосрочно регулиране на **Регионалните дисбаланси в разпределението на населението** ние ще работим за:

- Активни инвестиционни политики, насочени към намаляване на регионалните диспропорции;
- Специални мерки за възраждане на селските райони, в това число и чрез европейски средства – подкрепа за местната инфраструктура, местните занаяти, читалища, клубове, обекти на вероизповеданията.

Култура и културни институти. Културата като двигател за развитие

Културата, културните институции и културното наследство на нашата страна са основа за национална гордост, самосъзнание, но и европейска принадлежност. Културата и културното наследство имат безспорно значение за подобряване на начина на живот на хората, насърчаване на социалното сближаване, икономическото развитие и екологичната устойчивост.

В подкрепата си за културата и културните институции Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ се ръководим от няколко ключови ценности:

- присъщото значение на културата;
- значението на изкуството, културата и наследството за нашия живот и нашите общности;
- правото на всеки да участва в културния и творческия живот на нацията;
- значението на творчеството за индивидуалното и колективното благополучие;
- значението на културното многообразие, многото традиции и социален произход, които съставляват съвременна България;
- значението на културата като средство за насърчаване на по-устойчиво бъдеще за България, включително чрез икономическа, екологична и социална политика, и значението на културата при представянето на България пред света.

За да се запази националността през вековете, преди всичко са необходими културни механизми, които позволяват оцеляването на нашата национална идентичност и осигуряват предаването на ценностите, традициите, поведенческите модели и елементите на начина на живот, присъщи на националната култура от поколение на поколение.

За тази цел в бъдеще Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“, заедно с българските граждани, ще работи за:

- ✓ **Задълбочаване на ролята на културата в нашата държава.** Ще подкрепяме културата и творчеството за общото благо. Ще съдействаме както на публичния, така и на частния сектор в сферата на здравеопазването, образованието, социалните услуги, заетостта и обучението, околната среда, транспорта, регионалното развитие, енергетиката, международните отношения и т.н., за да бъдат те по-ефективни, като влеят в работата си силата на културата, като изградят партньорство с творци и културни институции.
- ✓ Ще подпомагаме развитието на изкуствата, културните и творческите индустрии, като **подкрепяме иновациите в културния и творческия сектор.** Ще обърнем сериозно внимание на придобиването на нови компетентности и умения за работа със съвременните технологии, защото творческите индустрии се нуждаят от по-голям достъп до подходящ набор от умения. Ще подпомагаме тези сектори да се възстановят в случай на криза и да ги направим по-устойчиви в бъдеще. Тук е особено важно да работим в сътрудничество за активиране на творческия потенциал на всяко дете и на всеки млад човек в нашата страна.
- ✓ Ще повишим достъпността и наличието на култура. Ще ангажираме всички и ще насърчим **културното равенство. Правото на култура е основно човешко право.** Затова ще се стремим да създаваме условия за равни възможности и равен достъп до култура, независимо дали живеем в градове или в малки населени места; независимо от етническа принадлежност, вяра, ориентация или физически способности. Ще инициираме и ще подкрепим мерки за разширяване на достъпа до култура с преференции за младежи, млади семейства, безработни и пенсионери.
- ✓ Ще подкрепяме традиционната култура и ще се стремим да осигурим **глобално признание за уникалните български културни паметници и културни традиции.** Ще работим за достигане на нашите цели - културното наследство да се превърне във важен ресурс на икономическия растеж,

заетост и социално сближаване с потенциал за обновяване на градските и селските райони и за насърчаване на устойчивия туризъм, както и да стане основен градивен елемент в сърцето на Стратегията за растеж. Ние ще се стремим да наложим и ще подкрепим партньорства между членовете на общността, публичния сектор и предприемачите. Ще подкрепяме също така и действията за опазване на културното наследство и насърчаване на сътрудничеството и транснационалния обмен между културните институции в държавите членки на ЕС.

- ✓ Ще **подпомагаме културата на местно ниво**, като работим активно за предоставяне на финансова подкрепа на местните и регионалните власти. Чрез обучения ще повишим осведомеността за потенциала на културните и творческите сектори за регионално и местно развитие и винаги ще подпомагаме местните и регионалните власти да формулират интегрирани стратегии.
- ✓ Ние се застъпваме за **нова програма за обществените работни места в областта на културата**, която да оценява работата на творците и специалистите и която да включва достойни възнаграждения за тях.
- ✓ Ще предложим **институционална реформа** на провеждането на държавна политика в сферата на културата – обособяване на **самостоятелни административни органи** за подкрепа и стимулиране на живите изкуства - театър, музика, кино, и управление и финансиране на институтите на паметта и културното наследство – библиотеки, музеи, архиви, исторически, археологически и архитектурни резервати и зони.
- ✓ Ще предложим преглед и **оптимизиране на финансирането** на културните институции и културните дейности.
- ✓ Ние сме за **свободно изразяване, подкрепяйки демократичните медии**. Истинската демокрация изисква приобщаващ публичен разговор, зачитане на различните гласове, предоставяне на подходящите инструменти за отворено общество.
- ✓ Ще се противопоставяме на всеки опит за ограничаване на правата на **свободните медии или свободното изразяване чрез културни постижения и творчество**, както и на налагане на омраза, нетърпимост и дискриминация по културна принадлежност.

Стремим се към постигане на широкообхватни резултати, които изискват един по-широк културен подход, засягащ всеки аспект на българското общество и култура.

Деца и семейство, млади хора

Държавна политика за подкрепа на децата и семейството е задача, която Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ си поставя в дългосрочен план. Ние отчитаме изключителната роля на семейството за запазване на традициите и културата на българина, за съхраняването на религиозните ценности, за постоянното създаване и морално изграждане на младото поколение.

Етническото, религиозното и културното многообразие на България обогатява тази роля и я превръща в **стожер на народността и националната ни принадлежност в многообразния Европейски съюз.**

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ поема ангажимента да **издигне политиката за подкрепа на децата и семейството в национален приоритет**, като ангажира образователната и социалната система, подкрепя инвестициите в инфраструктурата и провежда политики за подкрепа на младите семейства и младите хора, които ще имат намерение да създадат семейство в България.

- ✓ Ще работим за **устойчива система за финансова подкрепа** на младите семейства и децата.
- ✓ Ще разработим поредица от **програми за подкрепа** на отделни аспекти от живота на младите семейства.
- ✓ Ще работим за максимално ефективно използване на инструментите за подкрепа от ЕС за **подобряване на качеството на живот и възможностите за професионална реализация на младите хора** в малки населени места и селски райони.
- ✓ Ще работим съвместно с медиите и другите средства за масова комуникация за изграждане на **обществени нагласи** в подкрепа на младите хора и младите семейства.
- ✓ Ще работим за включването на **оценка за въздействие върху младите хора, семейството и децата** на всеки законодателен акт на Народното събрание и приложен документ на администрацията.

- ✓ Ще работим за постоянно сътрудничество с местните власти за провеждане на национални програми и създаване на **местни програми за подкрепа на младите хора** и младите семейства, както и за стимулиране на раждаемостта и грижа за децата.
- ✓ Ще насочим общественото внимание към **групите деца с увреждания** и тяхната социализация в обществото чрез законодателни мерки, финансирани програми и обществени кампании.
- ✓ Ще създадем програми за **подкрепа на таланти в изкуството, науката и технологиите** сред младите хора и децата.

Защита и сигурност на българските граждани, политика за миграцията

Преразпределението на **сферите на влияние** в света от втората четвърт на 21-ви век е в ход. То засяга най-силно периферни за традиционни съюзи зони и проявите на национализъм показват уклон към много стари, от края на 19-и век, формули на принадлежност и влияние. Те могат да бъдат пагубни, когато не съвпадат с технологичното преразпределение, ресурсната зависимост и националните визии за растеж и индустриална конкурентоспособност.

Агресивната хибридна война на Русия е адресирана основно към слаби звена и зони на политическа нестабилност, където дезинформацията и фалшивите новини, в съчетание с умишлено моделирани настроения на носталгия по стари „сигурни времена“, водят до непредвидими обществени нагласи, политическа нестабилност, компрометиране на демократичните процеси и институции. Това е динамиката на процесите в България през последните 4 години.

Заплахата от военни конфликти е реална. Светът близо 80 години след края на Втората световна война живее в условия на война – война в Украйна, война на Израел срещу Хамас, тлеещи конфликти в много точки на земята, пряко свързани с преразпределението на сфери на влияние.

Заплахата от война става инструмент за правене на политика и манипулации на обществените нагласи. Промотирането на заплахата от война се превръща в дългосрочна стратегия за обществена дестабилизация и подкопаване на демократичните ценности, като все по-често представя едноличната власт на „здравата ръка“ или вдигнатия юмрук в единствен отговор на глобалните икономически предизвикателства и социални трансформации.

Сигурността се превръща в основен проблем на света. Съвременният човек се страхува от военни конфликти, здравни пандемии, терористични атаки, икономически кризи, безработица, инфлация, цени на горивата и електроенергията, загуба на културна идентичност или традиционни ценности, заличаване на права, ограничаване на свободи. Заедно с националистичните уклони тази несигурност води до подкрепа за популистки партии, които предлагат бързи и прости, в повечето случаи неосъществими решения, които се харесват на изплашените общества. **Гарантирането на сигурност** е основополагаща задача за всички политически формации.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ ще работи за гарантиране на сигурността на българските граждани и общата сигурност на Европейския съюз чрез активно участие в реализиране на целите и действията на НАТО и обновяване на **визията на България за национална сигурност в контекста на общата европейска сигурност**.

Модернизацията на въоръжените сили на България е жизненоважна за сигурността и отбраната на страната ни, но също така допринася за колективната сигурност на Обединена Европа и света. Ние ще бъдем гарант за провеждането на всички необходими за модернизацията законодателни, управленски и информационни мерки.

България е призвана да бъде активен участник в процесите на повишаване на отбранителната сила на Украйна и сигурността на Европа и да реализира гъвкави механизми за военна подкрепа на Украйна.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ категорично подкрепя и развива евроатлантическия избор на България и ще работи за повишаване на отбранителните способности на българската армия и обединените сили на НАТО. Ще работим и за изграждане на отбранителната доктрина на ЕС, европейски сили за сигурност и силна европейска отбранителна индустрия.

В този контекст ние си поставяме за цел да подкрепим с всички инструменти на демократичната държава **българската отбранителна индустрия** с цел повишаване на нейната конкурентоспособност и участието ѝ в общата европейска отбранителна индустрия.

Ще се противопоставяме на всички **опити за манипулации и дезинформация**, които спекулират с несигурността и страховете на българските граждани, в това число и страха от нарушаване на културни и религиозни права. Според нас те заплашват националната сигурност, подкопават доверието в държавата и нашето партньорство в НАТО и застрашават бъдещото развитие на Родината ни.

Миграцията се превръща в основен елемент от развитието на човешкото общество, неразривно свързана с глобализацията, икономическата криза, промените в климата и множеството локални и регионални военни конфликти. Все по-широкото разтваряне на „ножицата“ в стандарта на живот и демографските процеси ще доведат до все по-многобройни миграционни потоци, които изискват качествено нов подход, основан на защитата на традиционните национални общества, националните ценности, многообразието на културата и културното наследство и създаването на модели на интеграция, които гарантират обществената сигурност, икономически ползи и съхраняване на културната идентичност.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ изразява политическата си подкрепа за **модернизиране на общата европейска политика за миграцията**, която трябва и ще предложи балансиран подход, равнопоставеност между страните членки и ще гарантира съответстващ на възможностите на страната ни като граница на ЕС ангажимент към общите процеси в Европа.

Ще работим за **Национална визия за управление на миграционните процеси**, която да обедини усилията на всички държавни институции в името на общата цел – съвременна, комплексна, устойчива, защитаваща националната сигурност и съобразена с правата на човека миграционна политика.

Измененията в климата поставят съвременния свят пред предизвикателства за гарантирането на **сигурността на гражданите при природни бедствия, катастрофи и кризи**.

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ си **поставя за цел да обнови и осъвремени цялостната система на страната ни за управление при кризи**, като анализира ролята на държавните институции, местните власти и бизнеса и съдейства за изграждането на стройна координация в техните действия чрез комплексни законодателни мерки, парламентарен контрол на действията им и активно участие в прилагането на превантивни мерки, бърза и ефективна намеса за ориентирана към хората политика, свързана с преодоляване на последиците.

Ще инициираме и подкрепяме инвестиции в съвременни **модели за превенция и предупреждения, техника за преодоляване и системи за подпомагане на пострадали**.

Ще работим за повишаване на информираността на гражданите, обучението им за реакция при кризи и въвеждане на базови знания за реакция и поведение при кризи и природни бедствия в образователните програми на българските училища.

Ролята на България в изграждането на международните отношения през втората четвърт на 21-ви век Югоизточна Европа Европейски съюз Светът

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ изразява позицията, че България има важна и досега недостатъчно разработена роля в Югоизточна Европа, все още не е разработила напълно компетенциите и отговорностите си на страна член на ЕС в общите процеси на европейската външна политика и все още не е синхронизирала позициите на българските институции в ролята ни на страна, част от външните граници на НАТО на Изток.

Убедени сме, че страната ни има потенциала и необходимия дипломатически опит и капацитет да се превърне в основна фигура в европейската политика на Балканите, да участва в процесите на изграждане на външната политика на ЕС и да се превърне в лидер на политиката на НАТО на източния фланг.

Сигурна Европа включва и интеграция на Западните Балкани в ЕС. Устойчивото развитие и стабилност на Западните Балкани остават част от стратегическите външнополитически интереси на България. Усилията на Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ по отношение на Западните Балкани ще бъдат насочени към:

- подкрепа за присъединяване на страните от Западните Балкани към ЕС;
- поддържане и надграждане на добросъседските отношения, включително чрез подобряване на трансграничното сътрудничество за привличане на инвестиции и икономическо сътрудничество;
- сигурност в региона и ограничаване на руското влияние и дезинформация.

Важен елемент от българската външна политика в контекста на европейската външна политика са отношенията с Република Турция.

Ние ще работим за развитие на стратегическите дългосрочни добросъседски отношения между двете съседни страни, обединени от общи предизвикателства и общи цели, свързани както с мигрантския натиск, така и с напредъка в икономическите връзки, с развитието на търговията и туризма между двете страни.

Доброто сътрудничество на България с Република Турция е част от общата политика на стабилност на ЕС, гарантира ролята на България в Югоизточна Европа и изграждането на визията на България за нейното място в НАТО, както и значението на Евроатлантическия отбранителен съюз за развитието на региона.

Нашите инструменти за реализация на Програмата за управление

Коалиция „Движение за права и свободи – Ново начало“ представя тази Програма за управление, която е кратко резюме на анализите, стратегиите и визиите на експертни екипи, с които ние работим дългосрочно.

Няколко са условията за реализирането на целите ни:

- ✓ Силно представителство на Коалицията в Народното събрание. С тази Програма ние се обръщаме за подкрепа към всички български граждани и работим за силна и компетентна парламентарна група, която да реализира намеренията и ангажиментите ни за законодателни промени и координирана законодателна дейност.
- ✓ Участие в устойчиво 4-годишно управление със стабилно правителство, което ще има хоризонта, компетентността и волята да реализира реформи и да гарантира управление в полза на българските граждани.
- ✓ Важен инструмент за реализация на Програмата са местните власти, с които сме в постоянно сътрудничество и сме убедени, че те ще реализират приоритетите ни на местно ниво.
- ✓ Сътрудничеството с академичната общност е в основата на нашата визия и ефективна работа за постигане на целите ни.

- ✓ Работим с граждански организации, които мобилизират обществена енергия за важни обществени каузи и ни подкрепят в нашите усилия да дадем ново начало в ориентирането на държавната политика към проблемите на гражданите. Сътрудничеството с тези организации дават и обратна връзка за степента на съответствие на нашите действия с очакванията на гражданите.
- ✓ Имаме подкрепата на много млади хора, които очакват реформи, последователни действия и политическа отговорност.
- ✓ Българите, които развиват, опазват и представят българската култура, ни подкрепят с очакването да получат така необходимата визия на държавата и подкрепа за българската култура.
- ✓ Ние работим и ще работим за хората.

**НОВО НАЧАЛО
ЗАЕДНО С ХОРАТА**